

Forskningsetisk Forum 2016, del III Gruppediskusjoner, sesjon II medlemmer i forskningsetiske utvalg:

Notater fra gruppediskusjon om institusjonenes ansvar for forskningsetikk

[Tallene refererer til nummereringen av spørsmålene i case-oppgaven.]

Spm. 1a og 1b: Påstander om eierinteresser og ensidig forskning er helt klart en del av forskningsetikken. Om påstandene gjelder vitenskapelig uredelighet kommer an på graden av åpenhet. Ulike interesser i forskningen er ikke nødvendigvis uredelig, det kommer an på en konkret vurdering av en rekke forhold. I oppgaven er det aspekter som tyder på at saken kan behandles som spørsmål om vitenskapelig uredelighet. Ensidig forskning reiser spørsmål om grensen mellom kvalitet og uredelighet.

Spm. 2: Institusjonene kan ivareta hele spekteret av forskningsetiske saker ved å ha gode prosedyrer og rutiner på alle nivåer; fra laveste nivå helt opp til øverste ledelse. Det er viktig med tydelige rolleforståelser. Faglig nivå er det laveste nivået i linje, og er ofte best egnet til å ta tak i sakene når de oppstår. Laveste nivå skal følge institusjonens retningslinjer, men det kommer an på hvordan retningslinjene er formulert. Det kan være utfordringer med behandling på laveste nivå – personkonflikter, faglige konflikter. Behandling på høyere nivå sikrer uavhengighet og at etikken er forankret hos ledelsen gir viktige signaler på institusjonen. Uavhengig av hvilke retningslinjer man har, så må det være en viss fleksibilitet i systemet. De konkrete forholdene i hver sak kan tilsi at sakene må behandles ulikt. Forskningsetiske utvalg har en viktig funksjon, for eksempel ved anonyme varsler og for å sende saker i riktig retning/til riktig instans i organisasjonen. Alle forskningsetiske saker har menneskelige aspekter som gjør at sakene er ulike.

Spm. 3: Student/enkeltforsker har hovedansvaret for forskningen sin. En veileder som innstiller en avhandling til bedømming har ansvar gjennom innstillingen, men ikke alle veiledere innstiller (varierer mellom institusjoner og fagområder). En veileder som står som medforfatter har et større ansvar enn en som bare er veileder.

Spm. 4: Ledelsen har ansvaret for systemet for forskningsetikk på institusjonen. De har også ansvaret for at hele spekteret av virkemidler brukes ved alvorlige eller mindre alvorlige brudd på god vitenskapelig praksis. Ledelsen har også det overordnede ansvaret for å rette opp feil/skade som har skjedd.